

BIULETYN HISTORII
WYCHOWANIA

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT
OF THE ARTS AND SCIENCES

in cooperation with

DEPARTMENT OF HISTORY OF EDUCATION OF ADAM MICKIEWICZ UNIVERSITY

BULLETIN OF THE HISTORY
OF EDUCATION

2014 (31)

CONTENTS

ARTICLES AND PAPERS

Adrien Queret-Podesta, The didactic and intellectual work of Bonipertus, first bishop of Péc (1009–1036)	7
Witold Brzeziński, Qualia bona in coniuge sunt quaerenda ... Precepts on Choosing a Wife as Reflected in Medieval Educational Treatises (by Example of De regimine principum by Giles of Rome)	17
Krzysztof Ratajczak, The genesis and development of Church legislation on education in the Middle Ages	29
Waldemar Graczyk, The origins and manifestation of religious and cultural activities of Jesuits in Płock (17th and 18th centuries).....	51
Dariusz Łukasiewicz, The education of girls under Prussian rule at the turn of the eighteenth and nineteenth centuries.....	61
Monika Nawrot-Borowska, Wet nurses – hired breast-feeders in the light of the “how-to” literature from the second half of the 19th and early 20th centuries.....	85
Barbara Kalinowska-Witek, The duties of form tutors in secondary schools in the Second Commonwealth of Poland	113
Anna Knocińska, On the Activities of the Oldest Institution of Psychological and Educational Counselling in Poznań	131

MATERIALS

Agnieszka Raniszewska-Wyrwa, The Concept of John Locke’s Moral Upbringing	161
Dorota Grabowska, Polish traditions and customs in schools under Austrian annexation in the light of the diaries and memoirs of teachers and students.....	177
Karolina Studnicka-Mariańczyk, Ludwika Ostrowska – the childhood and education of the young heiress of Maluszyn	191
Piotr Gołdyn, Press information on activities of ministers of education in Bulgaria, Sweden and Hungary visiting Poland in 1935.....	207
FROM A HISTORICAL CALENDAR	229

PUBLICATIONS

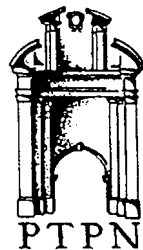
Reviews.....	239
Bibliography of history of education, schooling and educational thought in Poland.....	247

SCIENTIFIC LIFE.....	313
----------------------	-----

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
we współpracy z
ZAKŁADEM HISTORII WYCHOWANIA UNIwersYTETU IM. ADAMA MICKIEWICZA

BIULETYN HISTORII WYCHOWANIA

2014 (31)

Poznań 2014

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN

Danuta Konieczka-Śliwińska

RADA REDAKCYJNA

Kalina Bartnicka (Instytut Historii Nauki PAN), Vlasta Cabanova (Žilinská Univerzita v Žiline), Krzysztof Jakubiak (Uniwersytet Gdański), Wiesław Jamrozek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), Andrzej Meissner (Uniwersytet Rzeszowski), Lech Mokrzejcki (Uniwersytet Gdański), Winfried Schich (Freien Universität Berlin), Władysława Szulakiewicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika), Jaroslav Vaculik (Masaryk University Brno), Adam Winiarz (Wsztechnica Świętokrzyska w Kielcach), Dorota Żołądź-Strzelczyk (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

RECENZENCI TOMU

Anna Boguszewska (Lublin), Lidia Burzyńska-Wentland (Gdynia), Witold Chmielewski (Kielce), Katarzyna Dormus (Kraków), Romuald Grzybowski (Gdańsk), Andrzej Felchner (Piotrków Trybunalski), Maciej Forycki (Poznań), Krzysztof Kaczmarek (Poznań), Janina Kamińska (Warszawa), Janina Teresa Kowalska (Warszawa), Jan Krukowski (Kraków), Elżbieta Magiera (Szczecin), Przemysław Matusik (Poznań), Magdalena Piorunek (Poznań), Kazimierz Puchowski (Gdańsk), Stanisław Rosik (Wrocław), Eleonora Sapia-Drewniak (Łódź-Opole), Jerzy Strzelczyk (Poznań), Anna Szylar (Tarnobrzeg), Roman Tomaszewski (Słupsk), Agnieszka Wałęga (Toruń), Adam Winiarz (Kielce), Jan Wnęk (Kraków)

REDAKCJA

Wiesław Jamrozek (redaktor naczelny)
Dorota Żołądź-Strzelczyk (zastępca redaktora naczelnego)
Krzysztof Ratajczak (sekretarz)

REDAKTORZY JĘZYKOWI

Krystyna Sobkowicz, Graham Crawford

ADRES REDAKCJI

WSE UAM, ul. A. Szamarzewskiego 89 p. 404
60-568 Poznań, tel. (0 61) 829 23 14

ISSN 1233-2224

ISBN 978-83-7654-301-7

CZASOPISMO RECENZOWANE

Wydanie publikacji dofinansowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

WYDAWCY

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Zakład Historii Wychowania Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu
Zarząd Główny Towarzystwa Historii Edukacji w Warszawie

Nakład: 200 egz.

PROJEKT OKŁADKI

Joanna Roszkowska-Jazdon

Ilustracja na okładce

na podstawie drzeworytu *Nauczanie* z książki M. Reja *Zwierciadło*, 1568 r.

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja drukowana

DRUK

Drukarnia A. Frąckowiak
Poznań, ul. Unii Lubelskiej 3, tel. 0502 604 192

Spis treści

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

Adrien Queret-Podesta, <i>The didactical and intellectual work of Bonipertus, first bishop of Pécs (1009–1036)</i>	7
Witold Brzeziński, <i>Qualia bona in coniuge sunt quaerenda Zalecenia na temat wyboru żony w świetle średniowiecznych traktatów o wychowaniu (na przykładzie De regimine principum Idziego Rzymianina)</i>	17
Krzysztof Ratajczak, <i>Geneza i rozwój szkolnego ustawodawstwa Kościoła w epoce średniowiecza (rekonesans)</i>	29
ks. Waldemar Graczyk, <i>Okoliczności powstania oraz przejawy działalności religijnej i kulturowej jezuitów w Płocku w XVII i XVIII wieku</i>	51
Dariusz Łukasiewicz, <i>Edukacja dziewcząt pod zaborem pruskim na przełomie XVIII i XIX wieku</i>	61
Monika Nawrot-Borowska, <i>Mamki – najemne karmicielki w świetle literatury poradnikowej z drugiej połowy XIX i początku XX wieku</i>	85
Barbara Kalinowska-Witek, <i>Obowiązki wychowawcy klasy w szkołach średnich Drugiej Rzeczypospolitej</i>	113
Anna Knocińska, <i>Z działalności najstarszej placówki poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w Poznaniu</i>	131

MATERIAŁY

Agnieszka Raniszewska-Wyrwa, <i>Johna Locke'a koncepcja wychowania moralnego</i>	161
Dorota Grabowska, <i>Tradycje i obyczaje szkolne w „pamięci” nauczycieli oraz uczniów na terenie zaboru austriackiego</i>	177
Karolina Studnicka-Mariańczyk, <i>Ludwika Ostrowska – dzieciństwo i edukacja młodej dziedziczki z Maluszyña</i>	191
Piotr Gołdyn, <i>Echa prasowe aktywności ministrów oświaty Bułgarii, Szwecji i Węgier odwiedzających Polskę w 1935 r.</i>	207

Z KALENDARZA HISTORYCZNEGO

Krzysztof Ratajczak, <i>Karol Wielki – cesarz reformator w 1200 rocznicę śmierci</i>	229
--	-----

WYDAWNICTWA

Edyta Głowacka-Sobiech, <i>Wiesława Korzeniowska, Myśl pedagogiczna na przestrzeni wieków. Chronologiczny słownik biograficzny</i> , Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2011, ss. 254.....	239
Karol Poznański, <i>Adam Fijałkowski, Tradycja i nowatorstwo w Orbis sensualizm pictus Jana Amosa Komeńskiego</i> , Warszawa 2012, Wydawnictwo UW, ss. 410	241
Tomasz Fetzki, <i>Stanisław Tokarczuk (red.), Rudna. Ilustrowana monografia gminy, Stowarzyszenie Animatorów Kultury i Edukacji & Agencja Artystyczna „Codex”, Lubin 2012, ss. 330.....</i>	244
Bibliografia historii wychowania, szkolnictwa i myśli pedagogicznej w Polsce za rok 2012 (z uzupełnieniami za lata poprzednie)	247

ŻYCIE NAUKOWE

Weronika Janicka, Marta Konstańczak, <i>Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Dziedzictwo kulturowe. Edukacja wczoraj dziś i jutro”</i>	313
--	-----